

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು

ಸಿ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್

ಬೋಧಕರು (ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಜಿ.ಎ.) ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ 1993ರನ್ವಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂ 21(ಎ) ಪ್ರಕಾರ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ಪ್ರತಿ ಮಗು 8 ವರ್ಷಗಳ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಪಿಆರ್ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರಣ 58ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಡ್ಡಾಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಲು *The Karnataka Right of Children to Free and Compulsory Education Rules, 2012*ರನ್ವಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ರಿಜಿಸ್ಟರನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಪಾತ್ರವೇನು? ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ ವರ್ಗ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ / ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೈಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರೂಪಿಸಿ ಯುವಕ / ಯುವತಿಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಒದಗಿಸಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಕೂಡ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಖಾಂತರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

Please cite this article as: ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಸಿ. (2024). ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 5(6). ಪು.ಸಂ. 84-90

ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಶಾಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು
2. ಶಾಲೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
3. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಗುರಿಗಳ ಪಾಲನೆ ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಶಾಲೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಅನುದಾನದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಆಲೈಸಿ, ನೆರವಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನ ಇದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣ 42-ಬಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ (Vulnerable) ವರ್ಗಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವಾಗ, ಮಕ್ಕಳು, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆ

The Karnataka Right of Children to Free and compulsory Education (Amendment) Rules, 2014 ರನ್ವಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಂಖ್ಯೆ 15768/2013ರ ಆದೇಶದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಸಂಸರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಿರಿಯ, ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳ ಶಾಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಯೋಜಕರು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಮಹಿಳಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ/ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು RTE 2009, ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಯಮಗಳು 2012ರಂತೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಸೂಕ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿಯಾಗುವಂತೆ

ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಪಾಲನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿ ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿ ದಾಖಲೆ ವಹಿಗಳನ್ನು ತಾಳೆ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ದಾಖಲಾತಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮವು ಪ್ರತಿ ಶತ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮವೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳ ನಿಷೇಧ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡನಾರ್ಹ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸಮಿತಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯು ಕಳೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 42,000 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ನೆರವಾಗಿದೆ.

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಗಳು- ಶಿಕ್ಷಣ

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸೇರಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ವಿವಿಧ ವಯೋಮಾನದ, ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಳತೆಗೋಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಆದ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಯೋಮಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರು ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ, ಸಮಾಜದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಯೋಜನೆ/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಜನಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಶದಲ್ಲಿನ 13 ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ಅಂಶಗಳು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧನೆಗೆ ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳೂ, ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜನರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು

ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.

1. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ ಶಾಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಹಾಜರಾತಿ ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು
2. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು
3. ಕಾರ್ಮಿಕರ/ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು
4. ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಸ್ನೇಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು
5. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ ನೀಗಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು
6. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
7. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಲಿಂಗತ್ವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಪ್ರಮಾಣ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು
8. ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುವ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಪ್ರಮಾಣ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಗೀದಾರರು ಸೇರಿ ಮಾಡಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಅಂಶಗಳ ಪಾತ್ರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಕಾಲಮಿತಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಹಭಾಗಿತ್ವ, ದಾನಿಗಳ ನೆರವು, ಯೋಜನೆಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಭ್ಯತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳು, ಆಟದ ಮೈದಾನ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಸಾಂಘಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ

ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 2009ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ನಿವೇಶನ, ಕಟ್ಟಡ/ದಾಸ್ತಾನು ಕೊಠಡಿ/ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ, ಕಟ್ಟಡ ದುರಸ್ತಿ, ಕಾಂಪೌಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ, ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ವಾಟರ್ ಫಿಲ್ಟರ್, ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೈತೋಟ, ಆಟದ ಸಲಕರಣೆ, ಕುರ್ಚಿ, ಬೆಂಚುಗಳು, ಟೇಬಲ್‌ಗಳು, ಗೋಡೆ ಬರಹ ಮುಂತಾದ ನೆರವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಕೇಂದ್ರ

ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅನುದಾನ, ಜಲಜೀವನ್ ಮಿಷನ್, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಶಾಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಶಾಲೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮೂನೆಗಳು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಅಂತಿಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸದು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಪಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರು/ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೂ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದೇ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮನವೊಲಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕೆ.ಡಿ.ಪಿ. ಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶಾಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸ್ವ-ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಕಟ್ಟಡ, ಶಾಲೆ ವನ, ಕಿಚನ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಗೋಡೆ ಬರಹಗಳು, ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಇತರರೇ ಅನುಸರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕುಟುಂಬದ ವಯಸ್ಕ ನೊಂದಾಯಿತರಿಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನೂರು ದಿನಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಅಕುಶಲ ದೈಹಿಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ, ಉತ್ಪಾದನಶೀಲತೆ ಇರುವಂತೆ

ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಬಾಲಿಕ ಬರುವ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸೃಜನೆ ಎರಡನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರ ದುಡಿಯುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಶು ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆಯ-ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 4000 ಕೊಸಿನ ಮನೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಘೋಷಣೆಯಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೊಸಿನ ಮನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ನರೇಗಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆಲ-ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಳೆ ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಜೈವಿಕ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ದೈಹಿಕ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತಾಲಯವು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಮಾದರಿ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾದ ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಕುಸ್ತಿ, ಕಬಡ್ಡಿ, ಕೊಕ್ಕೋ, ವಾಲಿಬಾಲ್, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ ಅಂಕಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಶೈತ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳೆಂದು ಪುನರ್ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಸಿಎಸ್‌ಆರ್ ನೆರವಿನಿಂದ ಡಿಜಿ ವಿಕಸನ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸ್ಪರ್ಷ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಸದಸ್ಯತ್ವ ನೀಡಲು ಇಲಾಖೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವೃದ್ಧಿಸಲು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿರಿಸಿದೆ.

ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನದೊಂದಿಗೆ, ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವೂ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಇರುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಮುದಾಯಾಧಾರಿತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿವಾಸಿಗಳು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ, ಸುಗಮಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೇ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ನಿಲುವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯೋಜನೆಯ ಅಂಶಗಳಾದ, ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು, ಮನೆ ಭೇಟಿ, ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಗುಂಪು ಕೇಂದ್ರಕತ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಒಡಾಟ, ಗ್ರಾಮದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಭಾಗೀದಾರರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮಯ ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ನೀಡುವ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಕಟ್ಟಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಅಭಿಯಾನಗಳು, ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಸಮುದಾಯ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ನಡೆಸುವ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಪ್ರೋಷಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಮನೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ತಲುಪಲು ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾದ ಸಾರಿಗೆ, ರಸ್ತೆ, ಆಹಾರ, ಇತರೆ ಪೂರಕ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಅನುದಾನ ಅಥವಾ ದಾನಿಗಳ ವಂತಿಗೆಯ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ.ಆರ್. ಎಸಿಎಸ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಾಅಪ 265 ಗ್ರಾಪಂಅ 2021 ದಿನಾಂಕ: 27.07.2021
- ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮ 2015
- ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪಂಚಮಿತ್ರ ಜಾಲತಾಣ
- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಗ್ರಾ.ಅ.ಪ.1061 ಗ್ರಾಪಂಅ 2019 ದಿನಾಂಕ:10.09.2020